

Bos § 146

Dnr KS 0080/2017

Bemanningen inom grundskolan relaterat budgeterade resurser**Ärendebeskrivning**

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde den 27 september 2017 § 178 uppdra åt ekonomichef Sara Jonsson, bildningschef Eva Sund och HR-generalist Maria Lönnberg utreda personalbemanningen inom grundskolan utifrån den faktiska bemanningen visavi den budgeterade personalstaten.

Ekonomichef Sara Jonsson, bildningschef Eva Sund och HR-generalist Maria Lönnberg har inkommit med redovisning av bemanningen inom grundskolan relaterat budgeterade resurser daterad den 7 december 2017. Av redovisningen framgår bland annat att personalkostnaderna överstiger de budgeterade kostnaderna med 4 268 000 kronor. Detta beror på överanställningar och uttagen övertid.

Förslag

Ekonomichef Sara Jonsson, bildningschef Eva Sund och HR-generalist Maria Lönnberg föreslår bildnings- och sociala utskottet föreslår kommunstyrelsen besluta att införa anställningsstopp och övertidsstopp.

Bildnings- och sociala utskottets beslut

Bildnings- och sociala utskottet hänskjuter ärendet till kommunstyrelsen.

Bildnings- och sociala utskottet

Bemanningen inom grundskolan relaterat budgeterade resurser

Kommunstyrelsen 2017-09-27 § 178 gav undertecknade i uppdrag att utreda personalbemanningen inom grundskolan utifrån den faktiska bemanningen visavi den budgeterade personalstaten. Orsaken till uppdraget är att grundskolan har prognostiserat ett betydande underskott mot budget för verksamhetsår 2017.

För grundskolan riktas många statsbidrag varav flera är av den storleken att de finansierar flertalet tjänster. I kartläggningen har tagits med de statsbidrag som har väsentlig betydelse för finansieringen av grundskolan 2017. Samtliga räknas inte upp i denna skrivelse. Exempelvis finansieras ungefär 1,50 lärartjänster av "lågstadiesatsningen" och detta har beaktats i kartläggningen.

Sammanfattning och åtgärdsförslag

Verksamheten och ekonomichefen har upprättat en bemanningsplan tillsammans inför år 2018 som är utgångspunkt för den fortsatta planeringen av bemanningen framöver. Kostnaderna för personal som inte finns med i bemanningsplanen överskrider budgetramen. Vissa tjänster finansieras av statsbidrag och dessa är antingen särskilt utpekade i bemanningsplanen eller finns specificerade på en lista över dem som finansieras genom Skolverkets projekt för nyanländas lärande. Under 2017 är dessutom 7,50 tjänster utöver bemanningsplanen finansierade via statsbidrag från Migrationsverket för att undervisa asylsökande elever.

I tabellen nedan sammanfattas i stora drag det sammanlagda beräknade underskottet 2017.

Orsak	Budget (tkr)	Kostnad (tkr)	Differens
Projekt Nyanländas lärande	1 850	4 860-1 700 = 3 160	- 1 310
Ordinarie bemanningsplan	49 årsarbetare (28 029)	56,5 årsarbetare (31 130)	-3 101 (629+1 380+1 092)
Asylverksamheten	6 000	5 857	143 eller +/-0
Kringresurser	0	13-20 pers. beroende på tidpunkt	Oklart
Summa	35 879	40 147	4 268

Övertaligheten beräknas kosta kommunen 4 000 – 4 500 tkr i budgetunderskott under 2017.

Det är kommunstyrelsens uppdrag att verkställa den budget som kommunfullmäktige har beslutat. Kommunstyrelsen ska löpande följa upp verksamheten och vidta de åtgärder som krävs för att uppnå de uppsatta målen och hålla sig inom den beslutade budgeten.

Undertecknade föreslår därför Bildnings- och sociala utskottet föreslår kommunstyrelsen att införa

- Anställningsstopp
- Övertidsstopp

för grundskolans verksamheter tills dess att bemanningen rapporteras hålla sig inom budgeterad ram.

Av kommunens personalsystem framgår att sex visstidsanställningar upphör den 21 december 2017 och ytterligare en den 31 december. Vidare att två anställningar upphör i februari respektive mars 2018 och att 28 visstidsanställningar löper ut i juni 2018.

Det framgår även av personalsystemet att många anställda inom skolan har samlat på sig mycket övertid. Eftersom det endast finns en person med heltidssjukskrivning och verksamheten är övertalig är inte skälen för övertiden att någon behöver täcka upp vid korttidssjukfrånvaro. Som exempel ska nämnas att någon har övertidstimmar uppgående till förnärvarande 127, en annan 118, ytterligare fler med 99 respektive 83 och 81. Otaliga anställda har betydande antal övertidstimmar.

Detta har kommunen tidigare fått bukt med men det har införts igen sedan några år tillbaka. Det är rimligt att återuppta den policy som fungerat tills för några år sedan för att komma till rätta med kostnadsutvecklingen.

Projekt för nyanländas lärande

Skolverket har beviljat kommunen 2 828 920 kr i projektbidrag för nyanländas lärande 2016-2019. Av dessa betalades 90 000 kr ut 2016. Ytterligare 1 542 170 kr betalas ut enligt en utbetalningsplan under 2017.

Enligt en ny dialog med Skolverket ska projektbidragen utvidgas och likaså huvudmannens uppdrag. Under 2017 ska i så fall ytterligare ca 300 tkr betalas ut till kommunen för november-december 2017. Om projektbidraget godkänns ska bidraget täcka kostnader enligt följande verksamhetsår 2017:

- Samordnare/utvecklare nyanlända elever 20170301-20171231 (623 tkr)
 - Kompetensutveckling kartläggning (144 tkr)
 - Stöd för det lokala teamets arbete (72 tkr)
 - Utveckling av gemensam värdegrund (30 tkr)
 - Samarbete ämneslärare – studiehandledare (21 tkr)
 - Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (28 tkr)
 - Kompetensutveckling svenska som andra språk (735 tkr)
 - Utveckling systematiskt kvalitetsarbete (130 tkr)
 - Utveckling formativ bedömning (47 tkr)
 - Utbildning för studiehandledare (20 tkr)
- Totalt 2017 1 850 tkr**

År 2018-2019 fortsätter finansieringen av en samordnare/utvecklare t.o.m. 2019-06-30.

Enligt den utökade projektplanen är det inte längre endast en samordnare och dennes kompetensutveckling som ska finansieras 2018-2019 utan ovanstående punkter i form av insatser utökas med ytterligare insatser.

Projektet är uppdelat i tio olika projekt enligt punkterna ovan även i bokföringen. Varje projekt har tilldelats ett projektnummer. Totalt ska projektet finansiera insatser värderade till 5 755 524 tkr t.o.m. 2019-06-30.

Dialogen är inte slutförd och Skolverket har inte fastslagit det exakta beloppet som kommunen beviljas i projektbidrag. Ovanstående ska därför tas för vad det är, dvs. en uppskattning utifrån de underlag som hittills har presenterats.

I kartläggningen av personalbemanningen har dessa projektbidrag beaktats.

Det som har tecknats in under 2017 i projektet är följande:

Samordnare	ca 380 tkr
Kompetensutveckling/kartläggning	ca 1 300 tkr
Lokala teamet	ca 50 tkr
Gemensam värdegrund	ca 60 tkr
Svenska som andra språk	ca 3 000 tkr
Systematiskt kvalitetsarbete	ca 70 tkr
Totalt	ca 4 860 tkr

I kostnaderna ovan finns kostnader för tjänster som redan finansieras av kommunen i bemanningsplanen, alternativt är menade att finansieras av bidrag från Migrationsverket för flyktingmottagandet. Kostnaden för de tjänster som redan finansieras på annat sätt men som är uppbokade på projektet för nyanländas lärande motsvarar ca 1 700 tkr.

Projektets kostnader överskrider därmed finansieringen med ca 1 310 tkr (4 860-1 700-1 850).

Övertalighet undervisningsverksamheten

Det är mycket svårt, för att inte säga omöjligt vid den här tidpunkten på året att förklara orsakerna till underskotten i de olika verksamheterna i detalj. Det är t.ex. känt att kostnaderna (629 tkr) för den konsult som togs in under psykologens föräldraledighet har överskridit budgeten för elevhälsan. Men sådana tydliga "extra resurser" är det svårt att utkristallisera för verksamheten när ledningspositionerna har bemannats av olika personer under året med olika idéer om personalbemanningen och organisationen.

Det ska också sägas att vikariekostnaderna uppgår per den 30 november till ca 700 tkr inklusive sociala avgifter och att övertidsersättning, fyllnadstid och OB-tid uppgår till ca 680 tkr inklusive sociala avgifter. Det finns också ett större antal anställda på lönebidrag, vars bidragsnivå inte täcker hela lönen.

Undertecknade och verksamhetsföreträdare har gått igenom bemanningsplanen noggrant. Det är tydligt att budgetramen överskrids men att det också finns lärare som är tjänstlediga, föräldralediga, sjukskrivna o.s.v. Utan att vara insatt i detaljerna i personalens schema är det omöjligt att peka på särskilda individer som är övertaliga. Istället kan konstateras att bemanningen ser ut att ha en övertalighet med omkring 3,0 årsarbetare jämfört med beslutade

nyckeltal för verksamheten. Av dessa tjänster har avsikten varit att 1,0 årsarbetare av dessa ska finansieras av statsbidrag från Migrationsverket.

Det går att förklara hur övertaligheten har uppstått, men i och med omsättning på ledningspositionerna under året går det inte avgöra om det var tänkt att budgetramarna skulle överskridas eller om det fanns tankar om en omorganisation inom befintlig budgetram. Vi vet däremot att 1,0 resurs till "lilla gruppen" har anställts utanför budgetramen (om denna resurs inte hade tillsatts hade istället varje elev behövt punktmarkeras i klassrummet vilket hade medfört högre kostnader). Vi vet också att en omorganisation med inspiration från "Risbromodellen" genomfördes under en del av året och på Bildnings- och sociala utskottets sammanträde den 1 juni 2017 informerades om införandet av studiepedagoger. Ur den befintliga bemanningen lyftes 1,0 lärare till studiepedagog och från början var syftet att den skulle vara mentor och avlasta lärarna med mentorskapets uppgifter. Dennes tidigare lärartjänst ersattes med 1,0 lärare vilket utökade bemanningen i förhållande till budgeterade medel med motsvarande 1,0 tjänst fr.o.m. den tidpunkten (någon gång under våren 2017; något nytt anställningskontrakt finns inte).

Fler asylsökande elever

Grundskolan har skrivit in fler elever än tidigare under året fr.o.m. september, enligt uppgift från verksamheten. En del av dessa är asylsökande. Vad vi slutligen kommer att rekvirera från Migrationsverket vet vi efter årsskiftet.

På grundskolans verksamhet är bokfört ca 6 000 tkr i bidrag från Migrationsverket per den 30 november. Enligt tidigare prognos skulle verksamheten tillgodogöra sig ytterligare ca 600 tkr innan årets slut. Det är inte bara personalkostnader som ska täckas av dessa pengar utan även måltider, material och eventuella skolskjutsar. I budgeten är redan vissa tjänster in-tecknade på dessa statsbidrag, t.ex. del av skolsköterska, lärartjänster och del av lärare i svenska som andra språk. Dessa in-tecknade kostnader motsvarar ca 1 500 tkr. Ändå bör ytterligare 7,50 tjänster kunna täckas av bidrag från Migrationsverket.

Under året ser det ut att krävas täckning för kostnader motsvarande 5 857 tkr som är bokförda på det objektnummer som används för dessa resurser (ej enbart personalkostnader). Det innebär att det vore rimligt att anta att kostnaderna för bemanningen som är bokförda under asylverksamheten täcks av bidrag från Migrationsverket. Om det däremot är så, att fler asylbarn har skrivits in under hösten, förbättrar det resultatet för verksamheten.

Kringresurser

Det finns ett otal anställda som undertecknade väljer att kalla kringresurser, eftersom de varken är lärare eller innehar någon annan roll som finns med i bemanningsplanen. De kan vara anställda som språkstödjare, lärarassistent eller någon form av resurs. Ofta har dessa inte fått den rätta beteckningen "elevassistent" på lönelistorna, utan istället anställts som lärare. Många av dessa är anställda på "extratjänst", dvs. Arbetsförmedlingen bekostar hela lönekostnaden inklusive sociala avgifter. Flera är anställda på s.k. "Instejsjobb", vilket innebär att arbetsgivaren står för en del av kostnaden. Kommunen antas få in 1 200 tkr från Arbetsförmedlingen under 2017 som kompensation för dessa anställningar. Eftersom

kringresurserna inte är budgeterade innebär varje kostnad för kommunen ett överskridande av budget, men några av dessa ska finansieras av projektet för nyanländas lärande. Andra ska finansieras av bidrag från Migrationsverket.

Dessa tjänster är svårast att följa upp mot budget eftersom flera endast har varit anställda under del av året, många har timanställningar eller deltidsanställningar. För några får kommunen lönebidrag – större eller mindre andel av lönekostnaden beroende på vilken insats från Arbetsförmedlingen som är tillämplig i varje enskilt fall. Det är mycket omständligt att följa upp kostnaderna för varje individ och matcha med budget/projektbidrag/vikariat.

Här kan åtminstone ekonomichefen se en risk med att verksamheten blir svårstyrd. Det är just för dessa kringresurser som verksamheten har svårt att avgöra hur finansieringen är garanterad. Det är högst troligt att dessa individer många gånger kräver tydlig styrning. En lärare har ett förhållandevis tydligt uppdrag men inte dessa kringresurser. Därför är säkert dessa resurser mer resurskrävande än nettopersonalkostnaden. Kringresurserna har under året uppgått till mellan 13-20 personer beroende på tidpunkt.

Avslutande kommentarer

Den konsult som anlätades som psykolog p.g.a. föräldraledighet har kostat 629 tkr under året. Konsulten är avslutad och tjänsten är obemannad resterande del av året. Vikariekostnader och kostnader för övertid, fyllnadstid och OB-tid överskrider budgetramen (1 380 tkr) eftersom lärarresurserna som är anställda överskrider budgetramen (1 092 tkr). Arbetet med Risbromodellen är ”pausad”. Kostnaderna för projektet för nyanländas lärande överskrider finansieringen med ca 1 300 tkr.

Prognosen för 2017 är ett underskott på mellan 4 000 tkr – 4 500 tkr mot budget.

Undertecknade har gått igenom bemanningsplanen med rektor och biträdande rektor. Samtliga vet vad de har att förhålla sig till nästa år. Under nästa år är det viktigt att se över behoven av återbesättning av tjänster när visstidsanställningar upphör eller någon avslutar sin anställning. Det är också viktigt att fastställa vad projektet för nyanländas lärande är tänkt att finansiera och endast använda Skolverkets bidrag till detta. I övrigt skulle det krävas drastiska åtgärder om underskottet skulle elimineras redan under nästa år, så som varsel och uppsägningar. Uppsägningstiden vid arbetsgivarens uppsägning är sex månader om personen i fråga har varit anställd längre än ett år, annars är den en månad.

Undertecknade föreslår Bildnings- och sociala utskottet föreslå kommunstyrelsen besluta om anställnings- och övertidsstopp för grundskolans verksamheter till dess att bemanningen rapporteras hålla sig inom budgeterad ram.

Kopparberg 2017-12-07

Eva Sund

Bildningschef

Sara Jonsson

Ekonomichef

Maria Lönnberg

HR-generalist